

Musik veckan lång i Nyköping

Nu närmar sig årets höjdpunkt för det sörmländska spelmansförbundet. Efter långliga förberedelser och mycket planerande inleds riksspelmansveckan i Nyköping den 11 juni med Sörmländska ungdomsringen och Nyköpings kommun som medarrangörer. Söndagen därefter, när landshövdingen avslutningstalat och de sista tonerna från riksspelmansstämman vid Nyköpingshus klingat ut, har Nyköping genljudit av folkmusik från morgon till kväll under en hel vecka. Och den exklusiva skaran som får kalla sig riksspelmän har efter Zornmärkesuppspelingen utökats med ytterligare ett antal namn.

Den 11 juni får klockspelet i S:t Nicolaikyrkan i Nyköping semester. Under en vecka blir det istället "levande" musik från tornet fyra gånger om dagen. När Anne-Marie Sundberg från Norrköping på måndagen "tar ton" för första gången är det inledningen på en spelmansvecka som nog i varje fall Nyköping aldrig skådat maken till.

Riksspelmansstämman i startgroparna...

f, M''

liáli

f -

llas»!!!»

n jlt p R i fAi

sin uppsättning av "Kronbruden", August Stridbergs folkliga drama. Kvällen avslutas sedan i All Helgona kyrka med ett program som bl a omfattar sörmländska brudmarscher.

På onsdagen kåserar Arne Blomberg och Ingvar Andersson om den sörmländska folkmusikens och dansens historia. Det sker i Culturum, och dit kommer senare under kvällen Lars Roos för att ge en romantisk konsertafton på temat "Folkmusik och romantik".

Under veckans gång arrangeras utflykter bl a till Nynäs, till Skottvång och till den sörmländska skärgården. En av utflykterna, på torsdagen, går till Trosa där deltagarna möts av Låstringe Låtar innan det är dags för stadspromenad.

Torsdagskvällen lovar att bli en verklig "höjdare" i Nyköping. Då framträder nämligen gruppen Leegéyus, Estlands främsta folkmusik- och dansgrupp, på Culturum. Och tro för all del inte att det är någon slump att Leegajus kommer just till Sörmland. Intresset är grundmurat — en av gruppens medlemmar har exempelvis lärt sig svenska enbart för att kunna läsa "Sörmlandslåten", det sörmländska spelmansförbundets tidning. På fredagen är det blir det ett nytt gästspel, denna gång av JP Nyströms

mycket musik i veckan. Vissa inslag återkommer dag efter dag, exempelvis musikverkstaden vid torget. Där står erfarna spelmän och lärare till förfogande som instruktörer för den som kanske aldrig spelat själv men nu vill ta chansen att pröva något instrument.

Ett annat återkommande inslag är uppdansningen för dansborgarmärket.

Dag för dag

Redan invigningsdagen drar man igång låstugan i To-vastugan. Där ska spelmän lära ut låtar till dem som vill förnya repertoaren — eller spela för dem som "bara" vill komma in och lyssna.

Måndagen innehåller också något så ovanligt som ett klarnettseminarium. Ingen ska dock behöva skrämmas av

Kerstin Litnäs från Nyköpings kommun och Leif Johansson, Södermanlands spelmansförbund, välkomnar till riksspelmansstämman vid Nyköpingshus.

den högtidliga benämningen — det handlar om att ett antal svenska riksspelmän på klarnett spelar och berättar om instrumentets roll i svensk folkmusik. Hit har för övrigt arrangörerna bjudit in träblåslärare och elever från Sörmlands alla kommunala musikskolor.

Visafton på Nyköpingshus kompletterar måndagsprogrammet innan det blir gemaldans på Borggården med

Nyköpingshus spelmansgille. Här ska också Malmabygdens B-lag och Brö-Kalle, alias Klas Höök från Flen, glädja publiken med musik och bondkomik.

Bland tisdagens inslag kan vi nämna polskeskolan vid stadshuset, en chans för alla som vill lära sig dansa traditionell polska.

På kvällen ställer tre traditionsbärare inom svensk folkmusik upp och berättar om sig

själva och sin musik. Arrangemanget hålls på Culturum och trion består av Assar Bengtsson från Skåne, Axel Andersson från Sörmland och Päckos Gustaf från Dalarna. Låt oss i all stillsamhet konstatera att det eventuella problemet inte blir att få herrarna att komma igång, utan snarare att få dem att sluta...

En höjdpunkt under tisdagen blir Svensk Folkdansensembles framträdande med

vad publiken kan förvänta sig.

Dessemellan blir det gästbud på Nyköpingshus, av betydligt fredligare slag än ett berömt gästbud långt tillbaka i historien.

Lördagen ägnas bl a åt spelmansstämma på Nyköpingshus. Och med kännedom om hur lång en spelmansstämma kan bli vet ingen när den slutar... Dessförinnan har Rekarne folkdansgille visat sina färdigheter på Stora torget.

Söndagen, finaldagen, inleds med gudstjänst efter gammal ordning i S:t Nicolai kyrkan. Från kyrkan går till Nyköpingshus där den traditionella riksspelmansstämman arrangeras. Där sker den högtidliga utdelningen av årets zornmärken och där presenterar också alla de nya riksspelmännen sitt kunnande för publiken.

A.L.

100-talet spelmän deltar vid Zorn-uppspelningen

För första gången sedan 1973 står Sörmland i Ar som värd för Zornmärkesuppspelningarna. Här avgörs vilka spelmän som i fortsättningen ska ha rätt att kalla sig riksspelmän. I år har ett hundratal spelmän anmält sig att spela upp inför den jury på fyra

personer som avgör om kvalifikationerna räcker.

Zornmärkesuppspelningarna (jodå, det är samme Zorn som målade kullor...) är en gammal institution inom svensk spelmansrörelse. Den första arrangerades 1933. Syftet är "att enligt Anders Zorns intentioner på ett traditionsbevarande sätt vidareföra och skapa förstälse för den musik och de spel-

stilar som vi ärvt från äldre tiders spelmän".

Kanske någon undrar vad Anders Zorn har med svensk folkmusik att göra. Sanningen är att den här musikformen låg honom mycket varmt om hjärtat. Själv tog han initiativet till den första spelmanstävlingen i landet, d v s föregångaren till senare tiders spelmansstämmor.

Ansvariga för uppspelningarna är numera Zornmärkesnämnden inom

Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur. Och för att få Zornmärket i silver, och därmed få kalla sig riksspelman, måste man finna nåd inför juryn som bedömer både den allmänna musikaliteten och vederbörandes egenskaper som spelman.

Juryn består av Gösta Sandström, Täby, Bengt Löfberg, Fagerhult, Peter Pedersen, Kalix, och Christina Frohm från Södermanlands Spelmansförbund.

Anita Hedlund och Leif Johansson hoppas på massor av besökare, spelmän och åhörare, till riksspelmansveckan.

